

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 100 Lei. — Șase luni 50 Lei. — Trei luni 25 Lei. — Pentru străinătate un an 180 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir peti 2 lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Sinodul arhiepiscopozan

Vorbirea de deschidere a I. P. S. Sale arhiepiscopozului și mitropolitului Nicolae

*Hristos a înviat!
Domnilor deputați!*

Cu mare bucurie Vă văd întruniți din nou în sinodul nostru arhiepiscopozan, pentru ca luând cunoștință de situația vieții noastre bisericești, școlare și episcopozale, să fim în stare a găsi măsurile de lipsă pentru satisfacerea multelor ei trebuințe și pentru buna ei îndrumare în viitor.

În activitatea ce am desfășurat dela ultima noastră întrunire încoace, ne-am îndreptat privirile și silințele spre împlinirea țințelor spirituale ale bisericii noastre. Ne dăm limpede seama, că la opera de refacere și organizare a vieții noastre naționale pe toate terenele, biserica noastră trebuie să-și iee partea de muncă ce i se cuvine. De sigur conveniți împreună cu mine la fixarea adevărului, că viața unei țări și a unui neam, pentru ca să aibă garanții de trăinicie, trebuie așezată pe temelile credinții și ale moralei. Numai astfel lucrând ne vom asemăna omului înțelept care-și zidește casa sa pe piatră «și s'a pogorât ploaie și au venit râuri și au bătut vânturi și au lovit casa aceea și nu a căzut, că era întemeiată pe piatră». (Mat. 7, 25).

În serviciul acestei opere ne-am simțit datori să trezim la viață și să angajăm toate forțele vii ale bisericii noastre, ca marea moștenire sufletească ai cărei purtători sântem noi generația prezentului, să o putem lăsa urmașilor noștri întărită și îmbogățită.

Călăuziți de acest gând, una din principalele preocupări ale noastre a fost să dăm bisericii slujitori devotați evangheliei ce-o mărturisim, propoveduitori pătrunși de spiritul ei, și poporului nostru credincios părinți duhovnicești cari să-l păstreașcă cu iubire. Ne dăm seama că progresul bisericii atârână în primul rând dela puterea apostolatului ce trăiește într'însa. Mântuitorul nu a adus întâi popoarele la ascultarea credinții sale și apoi să le fi încredințat conducerii altora, ci și-a ales câțiva bărbați pe cari i-a însuflețit pentru idealul evangheliei, lor le-a încredințat misiunea de-a o vesti în toată lumea și de-a întinde, prin apostolatul lor, biserica până la marginele pământului. Prin apostolat trăiește biserica!

Ascultând de acest adevăr, am ridicat cursul nostru seminarial dela 3 la 4 ani

și astfel tinerii cari au intrat în anul acesta în seminarul «Andreian» vor face patru ani de studiu. În chipul acesta vom putea așeza pe baze mai largi și mai solide educația și instrucția clerului nostru, iar școala sa pregătitoare vom putea să o facem, prin temeinicia științelor ce le cultivă și prin îngrijirea sufletească ce se dă învățăcelilor ei, din ce în ce mai atrăgătoare.

Dar preocupările noastre pentru cultivarea preoției nu s'au referit numai la generațiile viitoare, ci s'au estins și la preoții cari astăzi se găsesc în *cura animarum*. Pentru a-i pregăti să poată face față multelor probleme nouă, de ordin pastoral și cultural, pe cari împrejurările de astăzi le-au ridicat la suprafață, am organizat, pe lângă conferențele pastorale existente de mai nainte, un *curs pastoral*, aici în Sibiu. Constat cu satisfacție că preoții ni-au înțeles intențiile și din îndemn propriu s'au anunțat și au participat la curs în număr suficient, tineri și bătrâni, timp de aproape o lună, primind cu mulțumită cele ce li s'au împărtășit pentru sporirea cunoștințelor și arătând interes viu pentru toate chestiunile discutate. Întocmind acest curs din ce în ce mai sistematic, sper să fac să treacă printr'însul, într'un șir de ani, toți preoții arhiepiscopozei noastre, lărgindu-i pe urmă cadrele pe seama preoției din întreaga noastră mitropolie.¹

Venerabil Sinod!

Biserica noastră ortodoxă română, legată prin întreg trecutul ei și prin munca ce-a desfășurat-o de soarta neamului nostru, se poate mândri cu o tradiție glorioasă ale cărei monumente, unele de o adâncă vechime, se mai păstrează prin satele noastre. Am crezut sosit timpul ca să adunăm aceste monumente aici, în centrul mitropoliei noastre, înființând pentru păstrarea lor un *muzeu bisericesc*. Având local destul de potrivit spre acest scop, am făcut apel la clerul și poporul nostru să ne trimită tot felul de obiecte vechi bisericești: icoane, cruci, sf. antimise, potire, cădelnițe, cărți, documente, ornate, lemne cu inscripții, chiar tâmpale întregi și alte obiecte al căror loc poate să fie într'un asemenea muzeu și cari, mântuite de pierzare, vor servi ca dovezi grăitoare despre evlavie, alipirea către biserică și simțul de jertfă al generațiilor trecute și ca îndemn spre aceleași virtuți pentru generația de astăzi și pentru cele viitoare.

O altă instituție binefăcătoare careia ne-am hotărât să-i dăm ființă aici în Sibiu

¹ De data trecută în afară de arhiepiscopoză a fost un preot din eparhia Aradului. N. R.

este *internatul*, deosebit de orfelinat, pe seama orfanilor de preoți și a altor copii și tineri cari cercetează școlile secundare din oraș. Din raportul special ce-l înaintăm veți binevoi a cunoaște mai de aproape scopul și mijloacele de întreținere a acestui internat, chemat să ușureze în primul rând sarcina preoteselor văduve și să adăpostească pe orfanii lipsiți de mijloace ai preoților, dându-le o educație prin care să întregim șirurile rărâte ale slugilor altarului.

Țin să amintesc și inițiativa ce am luat pentru înființarea unei *fabrice de luminări de ceară*, din produsele căreia să putem prevedea bisericile noastre cu luminări după cum cer prescripțiile bisericești și să înlocuim fabricatele de speculă ale străinilor, cari strică sănătății și ruinează picturile din biserici. Fabrica proiectată de noi credem că va servi ca îndemn pentru preoții noștri și pentru credincioși, să se îndeletnicească mai intensiv cu stupăritul.

Din cât am putut n'am neglijat nici lumina cea pentru suflet, ci ne-am străduit să o răspândim în păturile largi ale poporului nostru credincios. În scopul acesta am înființat gazeta «*Lumina Satelor*» cu concursul unor preoți din centrul mitropoliei noastre și cu misiunea de a întreține vie propaganda religioasă-morală și culturală în mijlocul poporului nostru dela sate. Ea va servi ca un bun sprijinitor al activității preoției noastre, de aceea așteptăm ca fiecare preot să se simtă dator a o răspândi cât mai mult printre credincioșii săi. Nu voi considera ca om înțelegător al trebuințelor vremii de azi pe acel preot, care va întrelăsa să-și împlinească această datorie.

Am pus stăruințe pentru complectarea *bibliotecilor parohiale*, al căror număr în arhiepiscopoză noastră se urcă la c. 300, cum și pentru înființarea de *case culturale*. Nu vom slăbi îndemnurile noastre în această privință până ce se va mai găsi o singură parohie din care să lipsească aceste așezăminte ale luminei pentru suflet, căci ținem din toate puterile noastre ca biserica să-și mențină și lărgască misiunea sa de răspândire a culturii.

Venerabil Sinod!

Când accentuez această concepție despre misiunea bisericii noastre, gândul Domniilor Voastre se îndreaptă de sigur către *școlile noastre confesionale*. Regret că nici de data aceasta nu Vă pot spune știri bune despre situația lor. Guvernele dela cârmă țării noastre s'au schimbat dela ultima noastră întâlnire destul de des, dar ma-

nierile ce le-au aplicat față de școlile noastre confesionale au rămas aceleași.

Fără să se țină seama de legi și de trebuințele vieții, s'a procedat în mod arbitrar la statificarea învățătorilor și la rechiziționarea edificiilor școlilor noastre confesionale. Starea în care au ajuns ele astăzi, ne umple inimile cu îngrijorare, pentru că pe urma ei suferă nespuse de mult cultura poporului nostru. Iar aceasta noi o așezăm mai presus de orice alt interes. De aceea biserica noastră, care a ocrotit în vremuri grele cultura neamului, în conștiința răspunderii sale pentru dănsa își ridică prin mine glasul ei cerând cu stăruință înlăturarea tuturor măsurilor ilegale și pripite care îi împiedică dezvoltarea. Noi cari suntem în contact nemijlocit cu realitatea vieții dela noi și cari îi cunoaștem trebuințele ne simțim adânc obligați să ne dăm cu dragă inimă tot concursul în lupta pentru cultură a neamului nostru. Nu putem crede că se va găsi vre-un bărbat de stat atât de miop și îngust la inimă, care, — mai ales în această epocă de organizare a vieții noastre naționale pe toate terenele, când orice mână de ajutor trebuie să fie bine primită, — va refuza sprijinul mare și încercat pe care biserica noastră este în stare să-l dea la ridicarea culturii poporului românesc! Iată unul din motivele principale care mă face să speriez că în cele din urmă chestiunea importantă a școlilor noastre confesionale va fi soluționată cu ajutorul statului în sensul principiilor și hotărârilor congresului nostru național-bisericesc din toamna trecută.

Domnilor deputați!

Din această scurtă expunere, și mai ales din rapoartele amănunțite ce Vi le prezentăm, veți binevoi a cunoaște spiritul care ne-a însuflețit în lucrările noastre, precum și rezultatele ce le-am putut obține.

Nu mă îndoiesc că înțelepciunea și alipirea Domniilor Voastre către biserică și instituțiile ei va găsi și de data aceasta soluțiile cele mai bune pentru înaintarea acestui sfânt așezământ al sufletului nostru.

Rugând pe bunul Dumnezeu să ne lumineze și încălzească inimile ca să putem satisface chemării noastre, — declar sesiunea ordinară a sinodului nostru arhidiecezan din anul 1922 deschisă.

Sinodul eparhial

al diecezei Vadului, Feleacului și Clujului

Sinodul ordinar anual s'a deschis în biserică ort. rom. a Clujului în Duminică Tomii cu următoarea cuvântare a P. S. Sale Episcopului diecezan *Nicolae Ivan*:

Hristos a înviat! Domnilor deputați! Simt o bucurie nespuse în sufletul meu, văzându-vă întruniți în Sinodul cel dintâi, pe care am fericirea a-l conduce în calitate de Episcop diecezan, și de aceea vă și întâmpin cu toată dragostea, ca pe fiii credincioși ai bisericii noastre și reprezentanții adevărați ai clerului și poporului din Eparhia noastră reînviată.

Cum vă este cunoscut, dl. deputați în temeiul votului Sinodului dela 15/23 Septembrie a. tr. și al actelor ce au urmat cu aprobarea tuturor factorilor constituționali legali, la 16—19 Decembrie a. tr. am luat conducerea definitivă a Diecezei, despre cece am și vestit clerul și poporul nostru dreptcredincios prin circulara pastorală de Sfintele Sărbători ale Nașterii Domnului.

Increderea în Dumnezeu, care așa a voit, nădejdea în sprijinul ce-mi veți acorda toți deopotrivă, sânt temelile și razimul puternic, cari îmi vor înlesni sarcina grea și spinoasă ce am luat asupra mea.

Ce rezultate am putut dobândi în activitatea mea dela 15 Octombrie 1919 până la întrunirea Sinodului din acest an, veți putea vedea din rapoartele generale și speciale ce vor intra și vi se vor prezenta spre judecare.

Greutățile de a înjgheba o organizație nouă și solidă, sânt mari, piedeci sânt multe și de aceea fac un călduros apel, rugându-vă înainte de toate, să-mi dați colaboratori serioși și probați, ca să putem face față multelor probleme mari, cari avem să le îndeplinim în centrul Diecezei, în parohii și în protopopiate.

Mă cuprinde o adevărată jale și durere, văzând că peste 70 de comune bisericesti sânt lipsite de păstorul lor sufleteș, și ori încâtrău îmi îndrept privirile, nu văd nici o rază de nădejde, pentru suplinirea golului. Sucrescența se va ivi numai după 5—10 ani, când dintre tinerii din licee se vor mai dedica unii și pentru cariera preoțească.

Protopopi cu cerc de activitate cu extenziuni de peste 100 Km. și cu câte 30—40 parohii, nu pot fi la culmea chemării lor, nu pot veni în contact cu poporul, nu pot da la timp povețele necesare, nu pot controla activitatea subalternilor și ca o necesitate inexorabilă se impune o decentralizare și o arondare nouă a protopopiatelor.

Aș putea arăta și alte multe piedeci și greutăți interne și externe, cari se pun curmeziș în drumul nostru, de a ieși la limanul doririlor, dar le retac, căci am nădejde, că pe multe le voi putea înlătura, prin muncă intensă, prin conlucrare armonică și frățească, și prin străduința ce ne vom da să convingem pe cei ce ne pun piedeci, că sânt pe cale greșită, și sânt datori, să revină la cugete mai curate, mai frățești și mai creștinești.

Cele mai apropiate probleme, care mi se impun să le îndeplinesc, ca arhiepiscop, sânt:

1. Voi cerceta Dieceza, și mai ales părțile cele mai depărtate de centru, ca să cunosc din experiență proprie situația eparhiei noastre, să aduc credincioșilor mângâiere duhovnicească, de care în trecut au fost lipsiți, și care e atât de necesară în toate împrejurările, dar mai ales azi, când poporul nostru se găsește, în parte și în urma războiului, în o stare de spirit agitată, nepotrivită cu scopurile bisericii și cu interesele neamului nostru, căutând remedii de îndreptare.

2. Voi înființa aici la centru o tipografie cât de modestă din colecta de peste 80.000 Lei, pentru ca să scoatem organul Diecezei, atât de necesar și să putem tipări cărți bisericesti, cărți de rugăciuni și cărți de educație religioasă morală, pentru poporul nostru prin cari să-l ridicăm la o treaptă de cultură mai înaltă.

3. Voi întreprinde, după prealabila înțelegere ce voi lua cu I. P. S. Sa părintele Mitropolit al Bucovinei Dr. Vladimir de Repta, ca un omagiu de venerațiune, un peregrinaj la mormântul întemeietorului Eparhiei noastre, Ștefan Cel Mare și Sfânt, care își doarme somnul de veci la Mănăstirea dela Putna acum de 418 ani împliniți la 2 Iulie anul acesta.

4. Voi continua a stărui din toate puterile, ca să vă pot prezenta până la

proximul Sinod planuri definitive pentru zidirea bisericii catedrale, cu devizuri reale și potrivit cu mijloacele de cari putem dispune, și nu voi înceta a convinge pe toți factorii de seamă și de cădere, că suntem în drept a aștepta cel mai larg sprijin, pentru ca să ajungem să vedem înălțându-se spre cer o Catedrală ortodoxă, în inima Ardealului, pe locul ce ne stă la dispoziție.

Problema școlară a ajuns în timpul din urmă într-o situație necorespunzătoare cu interesele bisericii; sperăm că guvernul în acord cu factorii constituționali ai bisericii va putea ajunge la o soluție multumitoare.

Marea problemă a unificării bisericii se apropie de realizarea dorită, fiind aceasta semnalată și în mesajul Tronului. Sf. Sinod a stabilit legea fundamentală, care enunță principiul dat autonomiei bisericesti, iar statutul de organizare se va redacta în mod definitiv de către organele cu cădere, și astfel biserica noastră din întreg cuprinsul țării, va vedea realizată suprema dorință de neatârnat și de liberă dezvoltare, pentru ajungerea chemării sfinte ce o are în viața și dezvoltarea statului și poporului românesc.

Am spus o parte din problemele de competență a căror înfăptuire este pentru noi o chestie de viață, de onoare și de datorie.

Biserica vie, biserica învățătoare, numai sub acest raport își îndeplinește misiunea ei, numai așa va deveni un factor în viața statului nostru întregit, cu jertfirea a 800.000 vieți omenești.

Cu aceste cuvinte isvorâte din sentimentul de răspundere ce am înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, declar sesiunea a II-a Sinodului ordinar din periodul prim al renvierii, deschisă.

Catastrofă minieră la Lupeni. În 27 April a. c. la ora 1 d. a. o groaznică explozie s'a produs în ocna Aranka a societății miniere «Uricani-Valea Jiului». Explozia s'a produs în urma aprinderii gazului Grizon. Victimele catastrofei sânt 82 de mineri, cari au murit îndată.

Mai sânt 10 greu răniți. Au rămas 63 de văduve, 95 orfani și 7 părinți bătrâni primejdii în existență.

Pentru a alina suferințele numeroaselor familii rămase în urma victimelor acestei catastrofe, s'au deschis în mai multe locuri liste de subscripție. Oamenii de bine ai țării au prilej să contribuie cu obolul lor la ușurarea sorții văduvelor și orfanilor din marea nenorocire dela Lupeni.

M. S. Regele va fi astăzi, Joi, la Lupeni spre a împărți personal ajutoare familiilor victimelor exploziei.

George Dima

Era anul 1881. Tinera reuniune română de muzică din Sibiu, în frunte cu președintele Dr. Aurel Brode, se pregătea se dea un concert în stil mai mare. În studiu era opul Creațiunea lui Haydn. Solistul Petru Ciora, funcționar la județul Sibiu, din considerațiuni familiare, nu poate cânta rolul lui Adam. Deoarece concertul anunțat nu se mai putea amâna, comitetul reuniunii se adresează către George Dima, absolvent de conservator din Lipsa și profesor de muzică în Brașov, — dupăcum se zice în concluzul Nr. 25 al ședinței comitetului dela 20 Ianuarie 1881 — cerându-i concursul binevoitor la concertul reuniunii.

George Dima primește invitarea, vine la Sibiu, creiază de minune frumos rolul lui Adam, și rămâne în Sibiu, ia în mână sa conducerea artistică a reuniunii, pe care o conduce un in-

terval de 28 ani în calitate de director de muzică, și din 25 Septembrie 1889 până în Octombrie 1898 și în calitate de președinte.

Ca prin farmec s'au schimbat toate în reuniune cu ziua de 1 Mai 1881, când George Dima ia conducerea artistică. El este sufletul reuniunii: compune piese originale, aranjează admirabilele noastre melodii populare, introduce în concerte festive muzica bisericească, traduce textele la muzicalile în limbi străine, face iubit și stimat de lumea românească numele său și numele reuniunii române de muzică din Sibiu.

Așa s'a introdus George Dima în lumea muzicală din Sibiu, și așa s'a făcut el cunoscut publicului mare românesc din Ardeal și în general la românii de pretutindenea.

Paralel cu conducerea reuniunii române de muzică i se dă catedra de profesor de muzică la seminarul ortodox român din Sibiu. Și se începe propaganda culturală în stil mai mare. Tinerii teologi și pedagogi, ieșiți de sub conducerea lui George Dima, ca apostoli se împrăștie prin toate unghiurile locuite de români, ducând cu sine gustul de a cânta și de a propaga muzica frumoasă.

Reuniunea română de muzică din Sibiu devine un centru de cultură, de armonie, de conlucrare desinteresată.

În Sibiu, sbuciumat de luptele între partidele bisericești și politice, reuniunea de muzică condusă de George Dima ni se prezintă ca o oază binefăcătoare. Aici ne simțăm toți una, și cu inimă luăm ram cu toții pentru binele comun.

Seminarul arhidiecezan ne da element prețios pentru reuniune, și maestrul George Dima scotea la iveală talentele din seminar. Așa iese la iveală: Isaia Popa, acum preot în Ocna, George Pop, profesor în Brașov, Ioan Demian, acum la opera din Berlin, Vasile Popovici, preot în Oradea-Mare și alți mulți tineri, cari au fost podoaba reuniunii noastre.

Am remarcat rolul lui George Dima în Sibiu, în fruntea reuniunii române de muzică, pe care el o a ridicat, și prin care el s'a făcut cunoscut publicului românesc.

Timpul de glorie al lui George Dima e legat de Sibiu, și timpul de glorie a reuniunii române de muzică din Sibiu e legat de George Dima.

Nu a fost în acest oraș manifestare, fie filantropică, fie culturală, fie de caracter național, la care George Dima să nu fi colaborat cu reuniunea.

În 1881 la expoziția națională e primul concert dat sub conducerea lui George Dima, cu program bogat.

La 1883, profesorul Nicolae Popovici din Ceransebeș dă concert, la care ia parte reuniunea sub conducerea lui George Dima.

La 1887 Asociațiunea transilvană ține adunarea generală și reuniunea dă earăș un mare concert.

La 1898 la parastasul în memoria mitropolitului Șaguna, reuniunea dă concert festiv cu cântări funebrele de Dima: «Cu adevărat deșertăciune sânt toate», «Marea vieții» și «Fericiți sânt cei goniți pentru dreptate», — și multe altele.

Soartea l-a dus din Sibiu la Brașov, unde și-a continuat activitatea artistică tot cu râva și cu priceperea, cu care a lucrat în Sibiu.

A ajuns la Cluj, în timpul războiului, prin anul 1917 și 1918, în temnița de acolo. În Cluj a aflat pe unii dintre foștii săi elevi în seminar. Între alții fericitul Mihai Ganea, preot în Veneția de jos, și Coman Baca, preot în Poplaca și alții. Cu aceștia a format cor bisericesc, și răsunau coridoarele temnițelor din Cluj de cântările armonioase bisericești sub conducerea lui G. Dima.

Dumnezeu a privit spre noi cu milă, și lumea s'a schimbat. Din temnița a ajuns în fruntea conservatorului din Cluj, și acum salele conservatorului resună de melodiile armonioase sub conducerea maestrului Dima, cântate de sute de elevi români.

Așa înalță Dumnezeu pe aleșii săi. Este acesta un interval de 40 ani impliniți...

Cu data 3 April 1922 primim un apel din Cluj subscris de Episcopul ortodox român, Nicolae Ivan, în care ni se spune:

Românii din Cluj, dorind a sărbători cu o binemeritată strălucire împlinirea a 40 de ani de rodnică activitate în domeniul artei muzicale a maestrului *George Dima*, a ales pentru această sărbătoare românească ziua de sfântul George a. c.

Comitetul organizator a hotărât ca aceasta sărbătorire să consistă dintr'un dar oferit prin colecția publică și dintr'un festival dat în teatrul național din Cluj.

Cum activitatea artistică a maestrului George Dima este o comoară a întregului neam românesc, facem apel călduros către toate persoanele, admiratori, prieteni și cunoscuți ai Dsale, să ne dea mână de ajutor pentru reușita cât mai strălucită a acestei serbări. —

Sub aripile ocrotitoare ale bisericii ortodoxe române și-a început și continuat activitatea George Dima aici în Sibiu, și sub ocrotirea bisericii ortodoxe române din Cluj se face sărbătorirea acestei bogate activități.

Organul nostru cu multă plăcere și bunăvoință a luat totdeauna act de prestațiunile maestrului George Dima.

Cu asemenea plăcere și bucurie ia act și de sărbătorirea lui după 40 de ani de muncă pentru binele și înălțarea neamului.

Încheiem cu o cântare dela serbările Învierii Domnului: «Aceasta este ziua, care o a făcut Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într'însa».

V.

Dela sinoadele eparhiale

Sinodul dela Oradea-Mare. S'au ținut patru ședințe, la care din 60 deputați sinodali au participat 57.

În cuvântul de deschidere, P. S. S. episcopul *Roman* salută călduros pe deputații prezenți, asemenea și pe oaspeții veniți la sinod, și anume pe dl ministru al cultelor C. Banu, pe P. S. S. episcopul Visarion Puiu al Argeșului, Iconom Petre Vintilescu președintele Consistoriului spiritual, Ion Niculescu protoiereul Argeșului de jos, D. Ionescu protoiereul Argeșului de sus, Gavril Dumitrescu prot. județului Olt și diaconul Mihail Chiriță directorul seminarului din Curtea de Argeș. Arhiepiscopul dela Oradea-Mare arată apoi, că din sânul bisericii frebue să răsără inspirația armoniei sufletești între cei de o lege și de o limbă pentru desăvârșirea unității neamului.

Răspunde dl ministru Const. Banu, indicând rolul bisericii noastre, căreia îi promite din partea guvernului tot sprijinul moral și material.

Concluzele mai importante, votate de sinodul din Oradea-Mare, sânt următoarele:

Să se aducă preoți din alte eparhii în dieceza Oradei, unde este trebuință cam de 100 de preoți. Să se ceară guvernului egalizarea salariului pentru preoții din întreaga țară. Protopopiatele se îndrumază să se organizeze în cadrul Asociației clerului. Se va cere guvernului să declare obligatoare și pentru Ardeal cununia bisericească pe lângă căsătoria civilă. S'a ales un inspector al catihizației, cu titlul de asesor titular în senatul școlar, în persoana profesorului D. Ioanovici. Școala de Duminecă, în care va prelege preotul, este obligatorie pentru adulți. Fiecare preot are să țină curs de analfabeți în satul său. Parohiile se îndatorează a clădi casă parohială. Să se tipărească pentru popor broșuri de cuprins religios-moral...

În ședința din urmă, după cuvântarea episcopului diecezan, a luat cuvântul P. S. S. episcopul Visarion al Argeșului, și exprimând nădejdea că de aici înainte vor veni și alții în părțile dincoace de munți, pentru ca să ne cunoaștem și să întărim legăturile sufletești, urează zile îndelungate episcopului *Roman* și binecuvintează pe deputații sinodali.

În numele preoților, însoțitori ai episcopului Visarion, a vorbit protoiereul Ion Niculescu, ear la sfârșit deputatul sinodal Dr. A. Lazar.

Sinodul dela Arad. S'a deschis Duminecă, și a durat Luni și Marți, aducându-se importante deciziuni referitoare la organizarea bisericească.

Din cauza lipsei mari de preoți, sinodul a decis ca parohiile vacante să aibă suplinitori provizori.

FOIȘOARA

Însemnătatea istorică a Evreilor

Cultura modernă nu e opera unui singur popor, ori cât de destoinic, dintr'un anume interval de vreme, ci s'a încheat treptat din străduințele cele mai nobile ale omenirii întregi, din cele mai depărtate vremuri ale anticității și până azi. E adevărat, că unele neamuri sânt mai fecunde și altele mai sterile; și unele veacuri sânt mai darnice în sporirea bunurilor comune decât altele. Și sânt veacuri de lumină și veacuri de întunec. Vremurile mari scot la iveală și personalități strălucitoare, ori chiar acestea dau vremii strălucire din *aureola* lor.

Contribuția neamurilor la înjghebarea culturii umane stă în raport direct cu menirea lor. Fiecare neam are o menire, dar puține sânt să și-o cunoască. Alte neamuri, și când își cunosc menirea, duc o viață nevrednică de ea și n'au tragerea de inimă, nici eroismul a se urca pe rugul celor mai prețioase jertfe pentru afirmarea și realizarea menirii lor, ear vremea, ca un al doilea Sfinx înghite neamurile cari îi defilează de dinainte și nu pot deslega favorabil enigma propriei vieți. Pe acestea le osândește la groas-

nică moarte pecetluind mormântul lor cu sigilul uitării.

Menirea unui popor o hotărăște Dumnezeu din clipa zămislirii sale, și acesta este unul din prețioasele adevăruri ale experienței omenirii, ca să dovedească că n'a trăit zadărnice pe acest glob pământesc. Dumnezeu e suveranul lumii și al vieții. Omul singuratec nu e stăpân pe soartea sa și nici un popor, ori cât de conștient de valoarea sa nu poate modifica, nici zori, nici încetini mersul către ținta fixată de Provedința divină, care cărmuește lumea și a cărei putere o covârșeste. Vrând-nevrând alergăm pe calea croită de Dumnezeu. Mintea nu poate esplica acest fapt, voința nu-l poate schimba. Fatal e când neamul pornește în direcție opusă cu menirea dată de Dumnezeu, și e fericit poporul care în mod conștient urmărește ținta sa, în acord cu Dumnezeu.

Întreagă viața lui are aspectul fericit al unui colț de natură care primăvara se deșteaptă din somn la suflarea vântului și sânguește să întâmpine soarele cu stâlpi verzi, cu flori și bucurie. Și va fi un colț de natură, care va atrage mulțimea cercetătorilor oferindu-le desfătare.

Un fir de iarbă, un cântec de pasere, cerul luminos, murmurul isvorului, valul înfuriat al mării, cutremurul de pământ sânt literile alfabe-

tului sublimului Dumnezeu, care le-a zidit, le susține, viază în toate, grăește prin toate, ear în om se descopere ființa și prezența Lui și devine clară și evidentă.

Dar nu se manifestă în toți oamenii în măsură egală. Ne deslușește ceea ce scrie Grigorie Petru într'o meditație a sa «Voința divină». Într'o biserică din Copenhaga e o statuă de o mare valoare artistică. E un inger ingenunchiat ținând o scoică mare în mâni. Ochii și-i ține înălțați rugători spre cer, ear scoica e goală și așteaptă de sus revărsarea darului. Scoica e simbolul sufletului omenesc, care primește de sus ploaia binefăcătoare a adevărului, care e cea mai înaltă înțelepciune dela Dumnezeu. Înțelepciunea sa, revelația sa a trimis-o Domnul și o trimite neconținut, din abundență tuturor oamenilor, dar nu toți oamenii pot să o primească!

Și când pe aceeaș urmă de pământ, cu acelaș sol, umezeală, lumină, căldură și aer cresc sute de firicele de ierburi diferite, și burueni, și flori cu colori și parfumuri deosebite, găsim că și în grădina omenirii sânt neamuri, cărora Dumnezeu le-a dat diferite podoabe, aptitudini și le-a impus servicii variate. În toate neamurile trăește, dar nu s'a manifestat de o potrivă.

Și-a ales, în special un neam în anticitate,

S'a decis: să se ceară guvernului un ajutor corespunzător pentru a putea fi îmbunătățite salariile preoților. S'a mai hotărât menținerea fondului de pensii consistorial și o intervenție ca la acest fond să contribuie guvernul cu o cotă anuală.

Referitor la chestia statificării au vorbit mai mulți deputați, susținând menținerea școalelor confesionale.

DI V. Goldiș a făcut apologia școalei confesionale și a bisericii naționale, aducând ca pildă statele înaintate în cultură. Vorbitorul a arătat superioritatea școalei confesionale asupra celei de stat.

Pe baza propunerilor făcute s'a decis susținerea școalelor confesionale, protestându-se împotriva statificării lor.

Deputații sinodali au făcut mari ovațiuni P. S. Sale episcopului Ioan al Aradului, care a condus ședințele sinodale.

Sinodul din Caransebeș s'a deschis în Dumineca Tomii și a luat sfârșit a treia zi, Marți. Liturgia a săvârșit-o P. S. Sa Arhiereul Filaret Musta, asistat de 6 preoți și 1 protodiacon. În cursul serviciului s'a făcut și obișnuita chemare a Duhului Sfânt și parastas pentru binemeritații acestei eparhii (între ei Mitropolitul Andrei, Episcopii Ioan și Nicolae, mecenatele Emanoil Gojdu ș. a.).

Lucrările sinodului le-a deschis P. S. Sa episcopul Iosif al Caransebeșului, fiind de față 46 deputați sinodali. Consfătuirile au urmat în 4 ședințe, îmbrățișând toate preocupările și nevoile diecezei, bisericești, școlare și de ordin economic. Din aceste consfătuiri se desprinde de o parte o puternică năzuință a tuturor, de a duce biserica noastră la liman în orice privință, de altă parte lipsurile multe și grele bănești care stau în calea acestei năzuinți.

La încheierea sinodului — spune gazeta Făclia, — s'a constatat, că sesiunea din acest an a fost una dintre cele mai liniștite și mai frumoase sesiuni, din câte se știu.

Sinodul dela Cluj. Ședințele sinodului s'au deschis în biserica ortodoxă și s'au continuat în sala prefecturii. P. S. Sa episcopul Nicolae aduce la cunoștința celor prezenți, că dl C. Banu, ministrul cultelor și artelor, onorează sinodul cu prezența sa, și sperează că situația bisericii noastre, în noul stat român, va fi împărtășită de sprijinul trebuincios prosperării ei.

Dl ministru C. Banu mulțumește și pune în vedere sinodului că va fi un credincios servitor al bisericii, ajutându-o ori de câte ori interesele ei o vor cere.

Din raportul consistorului către sinod reținem următoarele:

Se arată mai întâi fazele reînființării episcopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

prin care și-a arătat prezența sa mai lămurit, mai evident.

Acest popor sânt Evreii.

Popor obscur, a trăit în Palestina, își începe viața națională cu Moise și după 12 veacuri dispare de pe arena istoriei ca neam organic, cuprins între hotarele unui pământ al său propriu.

Și acest popor a devenit celebru în istoria omenimii pentru serviciile prețioase, care le-a adus vieții și progresului omenesc.

În biblioteca publică din Washington sânt înfățișate în tablouri simbolice serviciile aduse omenimii de neamuri vechi și moderne.

Legile cugetării le-au stabilit grecii cu filosofia lor, iar dela romani ne vine dreptul, Franța a contribuit cu literatura, Italia cu arta, Germania cu libertatea națională, Anglia cu comerțul și America cu democrația. Între ei sânt și Evreii cu religia lor. Viața religioasă superioară a popoarelor de azi se desfășură în alviile vieții obârșite dela acest popor.

Și religia este un fenomen universal și o forță vitală, care influențează viața mai mult decât arta, decât știința, decât invențiile. În stat, în biserică, în familie și în orice ocupație ei au trăit în școala lui Dumnezeu, ca să-L cunoască, să se sălășuiască în El și Dumnezeu să-i împărtășească de viața Sa, în măsura în care îi

Consistorul s'a ocupat intensiv cu adunarea mijloacelor pentru zidirea catedralei. Lucrările, în acest sens, se urmează.

S'a cumpărat casa din strada Iuliu Maniu Nr. 36—38, care va servi ca reședință episcopescă, precum și pentru birourile consistoriale.

S'a pus bază unui fond al Tipografiei diecezeane, care are până acum suma de peste 30 mii lei.

Sectele religioase, deși s'au ivit în unele locuri dela sudul eparhiei, n'au prins în mod statornic.

Parohii vacante sânt 70. Comune bisericești 414 (337 matere, celelalte filii). Preoți văduvi 47.

În comunele bisericești au fost cu sfârșitul anului 1921 total: 274,685 suflete (de sex bărbătesc 139 mii, de sex fem. 135 mii). Știu ceti și scrie 41½ procente. Concubinate 1264; căsătorii 2896. S'au născut 8459 (între cari 808 nelegitimi). Au murit 5455. Obligați a cerceta școala primară în 1920/21 au fost 48,332 copii (dela 6—15 ani); au cercetat școala noastră primară 13,673, alte școale 6888. Au rămas fără instrucțiune școlară 27,771 copii. — Școale confesionale am avut 248 (în 413 comune bisericești și filii). În 38 localități n'a funcționat nici o școală. Posturi de învățători 260, au fost ocupate 228.

— O vie discuție s'a desfășurat în jurul statificării școalelor confesionale. Statificarea a fost declarată de ilegală; sinodul a luat, în această chestiune, hotărâre analogă cu a celorlalte sinoade.

Sinodul arhidiecezan

Ședința IV

s'a ținut la 13/26 April 1922.

Prezident arhiepiscopul: Dr. Nicolae Bălan.
Notar: Gheorghe Dragoș.

La ordinea zilei urmează comisia financiară, care prin referentul Nicolae Macrea prezintă bilanțul tipografiei arhidiecezane încheiat la 30 Iunie 1921, bilanțul librăriei arhidiecezane încheiat la 30 Iunie 1921, bilanțul «Telegrafului Român» încheiat la 31 Decembrie 1921. La propunerea comisiei toate se aprobă.

Aceeaș comisiune prin acelaș raportor raportează asupra actului consistorial din 31 Martie 1922 prin care se promovează raportul comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane în anul 1921. Raportul se ia cu aprobare la cunoștință.

Prezintă apoi proiectul de buget al fondului tipografiei arhidiecezane pentru anul 1923, pe care îl aprobă.

Aceeaș comisiune prin raportorul Ioan Cândea raportează asupra actului consistorial

dela 31 Martie a. c. Nr. 2947 referitor la distribuirea ajutoarelor și stipendiilor din fundațiunea Andronic pe anul 1922. Se ia cu aprobare la cunoștință.

Aceeaș comisiune prin acelaș raportor referă asupra actului consistorial din 4 Ianuar a. c. Nr. 10,628 referitor la extradarea fundațiunii fericitului Ioan Pap, fost pronotar al județului B hor, Consistorului diecezan din Oradea mare. Se aprobă extradarea.

Aceeaș comisiune prin raportorul Nicolae Borzea raportează asupra actului consistorial arhidiecezan din 31 Martie a. c. Nr. 1922 referitor la fondul de pensii arhidiecezan. Sinodul ia cu plăcere la cunoștință concluderile consistorului de a se menține fondul de pensii pe seama funcționarilor bisericești și a preoților în propria regie, cu adăul că Consistorul și cu dnii deputați Dumitru Comșa, Nicolae Borzea, Nicolae Macrea și I. Iosif, membri din comisiunea financiară, să prelucereze un statut nou pentru fondul de pensii al funcționarilor bisericești și al preoților, amăsurat stărilor actuale și să-l prezinte la proxima sesiune sinodală.

Aceeaș comisiune prin raportorul Dr. O. Sglimbea referă asupra actului consistorial dela 26 Martie a. c. Nr. 2573 privitor la raționul fondurilor, fundațiilor și impozitelor arhidiecezane pe anul 1921. Socotelile și bilanțul fiind în ordine se aprobă.

Acelaș raportor prezintă proiectul de buget al fondurilor și fundațiilor arhidiecezane pe anul 1923. Se aprobă.

La ordinea zilei urmează comisiunea organizatoare care prin raportorul ei L. Triteanu referă asupra actului consistorial din 7 Aprilie a. c. referitor la rotundirea protopresbiteratelor. Sinodul fără a prejudeca arondarea definitivă a protopresbiteratelor din arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu în mod provizor admite rotundirea acelor tracte protopresbiterale, cari nu au 20 parohii, dupăcum urmează:

1. La protopopiatul Dobra se dau dela tractul Iliei parohiile de pe valea Zamului și anume: 1. Zam cu filia Tămășești. 2. Cerbia cu filia Pogănești. 3. Moicânești cu filia Almășel. 4. Almaș-Săliște.

Astfel tractului protopresbiterat al Dobrei îi vor rămânea deocamdată 21 parohii matre, iar tractul Iliei rămâne cu 22 respective 23 făcându-se din filia Runcșor matre.

2. La tractul Săliște se alătură dela tractul Sibiului parohia Cristian.

3. La tractul Târnavei se adaugă dela tractul Mediașului parohiile: 1. Blajel, 2. Chesler, 3. Curciu, 4. Idici și Velți.

4. Rotundirea protopresbiteratului Sf-tul George cu 20 parohii și a Oituzului cu 20 parohii se aprobă.

Cu acestea s'a terminat ședința.

înțeleg gândurile Lui de a mântui neamul omenesc. Dela Evrei ne-a rămas Biblia, care e o antologie din cele mai alese produse literare pentru interpretarea vieții lor. Această carte cuprinde răspunsurile relative la problemele esențiale pe cari le-a încredințat Dumnezeu Evreilor să le cerceteze, să le experimenteze și să le comunice omenimii. Biblia nu e expresia cugetării și a simțirii poporului de rând evreesc, ci a reprezentanților tipici ai Evreilor, cari uneori precisau cugetarea și simțirea vagă sau confuză a mulțimii, dar reprezintă mai ales propriile lor vederi în forma în care singuri au aflat adevărul studiindu-l, meditănd asupra lui și trăind pentru el sub inspirația, călăuzirea și indemnul lui Dumnezeu.

Această carte este expresia vieții unui popor, care cânta pe Dumnezeu, fiindcă avea conștiința că se sălășluiește în el și este o ființă care dorește să se pogoare în experiențele omului și a națiunii sale și e secretul gloriei naționale.

Îndeosebi această carte cuprinde răspunsuri categorice la patru întrebări, dela cari atârna valoarea vieții, și adică:

1. Cine e Dumnezeu,
2. Ce este omul,
3. În ce legătură e poporul evreesc cu Dumnezeu, și

4. În ce condiții poate fi această legătură isvor de fericire pentru viața omenească.

Concepția poporului evreesc despre Dumnezeu ori cât de necompletă apare la început, e totuși superioară concepției păgâne, care inspiră frică și groază în fața necunoscutului.

Recunoscând universalitatea religiei, Plutarh declară că mai curând se poate închipui o cetate arărnând în slava aerului, decât un popor să trăiască fără religie. Popoarele păgâne simțiau că există o putere de față careia nu se poate nimenea ascunde. În termeni eloquenți caracterizează impresiile păgânului în fața necunoscutului. El spune în Morala sa despre această superstiție:

Dintre temerile, care înfioarează pe om nici una nu-l sguđue și nu-l tulbură ca prezența universală a divinității. Nu cunoaște fiorul valurilor mării turbate, pentru că nu călătorește pe mare, nici frică de moarte, pentru că nu pleacă la luptă, nici nu duce frică de tâlhari pentru că nu merge de-acasă, nu se teme de pungași, pentru că e sărac, nici de concurență, căci duce viața retrasă fără daraveri, nu se teme de cutremur, căci țara lui e în Galia liniștită, nici de trăsnete, căci stă în Ethiopia, — însă în fața divinității se sguđue de frică ori în ce loc s'ar afla pe uscat, pe apă, în aer, la cer, la întunec și în lumină,

Sedința V

s'a ținut în 14/27 April 1922.

Prezident arhiepiscopul: *Dr. Nicolae Bălan*. Notar: *Dr. George Proca*.

Sedința se deschide la ora 10 a. m.

Se citește protocolul ședinței a III-a și a IV-a dela 13/26 April a. c. Se autentică.

La ordinea zilei urmează comisiunea organizatoare, care prin deputatul Ioan de Preda referă asupra actului Consistorului din 26 Martie a. c. Nr. 2364 referitor la executarea concluzului congresual Nr. 58 din 1920 în înțelesul căruia după întregirea scaunului de episcop în episcopia de nou înființată a Vadului, Feleacului și Clujului, urmează să se facă împărțirea fondurilor și fundațiilor administrate în prezent de Consistorul arhidiecezan.

Sinodul ia următorul concluz: Fără a prejudeca soluționarea definitivă a acestei chestiuni:

1. Se extradează acum episcopiei Clujului toate depozitele fructifere ale comunelor bisericesti aparținătoare acelei episcopii, cuprinse în consemnarea alăturată la acest act.

2. Pentru ca episcopia Clujului să-și poată acoperi trebuințele curente i se extradează $\frac{1}{3}$ din venitul curat al fondului general administrativ din anii 1920 și 1921, iar pentru anul 1923 să se anticipeze $\frac{1}{3}$ din venitul bugetar al fondurilor: General administrativ, bisericilor sărace, Rudolfin, școlar, eparhial și cultural.

3. Din ajutorul anual de 34.400 lei dela Universitatea săsească să se extradeze ajutoarele permanente votate pentru comunele bisericesti aparținătoare episcopiei Clujului.

4. La distribuția bursei și ajutoarelor din fundații în anul 1922, întrucât vor fi și reflectanți din episcopia Clujului să se țină seamă de distribuția în raport $\frac{2}{3}$ pentru arhidieceză și $\frac{1}{3}$ pentru episcopia Clujului, întrucât permit literele fundamentale.

5. În fine se îndrumă Consistorul arhidiecezan, ca îndată după închiderea sesiunii sinodale să exmită din sânul său doi delegați cari împreună cu delegații eparhiei Clujului și sub conducerea delegatului Consistorului mitropolitan să facă pașii de lipsă.

La ordinea zilei urmează raportul comisiunii bisericesc-financiară în chestiunea ameliorării dotațiunii preoțești, care prin raportorul ei Nicolae Borzea propune și Sinodul enunță: Sinodul arhidiecezan roagă pe I. P. S. Sa Dl arhiepiscop și mitropolit să binevoiască a continua intervenția la înaltul guvern spre a se rezolva cauza dotațiunii preoțești în conformitate cu normativul Consistorului mitropolitan Nr. 342 din 26 Ianuarie a. c. bazat pe concluzul congresului național-bisericesc Nr. 52 din 1921.

În cazul că guvernul va acorda preoțimii o salarizare corespunzătoare, preoțimea este aplicată a renunța la stolă și a îndeplini gratuit

serviciile precum și învățământul religios în școlile primare. —

La ordinea zilei urmează alegerea unui asesor ordinar, un senator bisericesc, a unui asesor referent în senatul școlar și a unui asesor onorar în senatul epitropesc.

În senatul bisericesc a fost ales Trandafir Scorobet, prof. la liceul Gheorghe Lazar. I. P. S. Sa arhiepiscopul în senzul § 116 din statutul organic îl întărește și din a Sa parte, de asesor ordinar în senatul bisericesc.

În senatul școlar a fost ales Andrei Ludu prot. în Hunedoara.

Asesor onorar mirean în senatul epitropesc a fost ales domnul Petru Dreghici.

I. P. S. Sa felicită pe noii asesori și le dorește mult succes în posturile nouă.

Domnii Andrei Ludu și Petru Dreghici în cuvinte alese mulțumesc sinodului pentru încrederea pusă întrâșii și promit că-și vor da toată silința să corespundă tuturor așteptărilor ce se leagă de persoanele lor. —

Se asemează apoi diurnele și spesele de drum ale dlor deputați și se ia concluz ca autenticarea ultimului proces verbal să se facă prin dnl deputați sinodali aflați în Sibiu, Vineri în 28 la ora 11 din zi. —

I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Nicolae se adresează sinodului cu următoarele cuvinte:

Terminându-se agendele avizate la această sesiune sinodală, Dlor deputați, mă simțesc îndatorat mai înainte de toate a mulțumi Preabunului Dumnezeu, că prin inspirarea în noi a Duhului dragostei și bune înțelegeri, ne-a ajutat a ne împlini cu bun succes chemarea. Vă mulțumesc și D-Voastră Dlor deputați pentru zelul și bunăvoința cu care V-ați împlinit frumoasa misiune ce Vi s'a încredințat.

În deosebi țin se accentuez armonia, pacea și bună înțelegerea, — care cu durere trebuie să amintim că pe unele terene lipsește — ce a domnit în deplină măsură în mijlocul nostru și să ne dăm silința ca aceasta armonie să o păstrăm și pe viitor. Constat cu bucurie că rezultatul lucrărilor noastre este multumitor. Am dat de astă dată ființă unor instituțiuni, cum este: Internatul de băieți, fabrica de luminări de ceară etc., cari vor folosi și bisericii, și popoului nostru.

Vă asigur, Dlor deputați, că mă despart totdeauna de corporațiunile bisericii noastre cu sentimentele înălțate și Vă rog ca și pe viitor să păstrați același interes spre a înălța așezămintele noastre culturale și bisericesti.

Dumnezeu să Vă binecuvinteze. — La cuvintele I. P. S. Sale răspunde dl deputat Dr. Iosif Blaga următoarele:

I. P. S. Domnule arhiepiscop și mitropolit!

În numele membrilor sinodului nostru arhidiecezan Vă rog să primiți expresiunea sen-

timentelor noastre de adâncă mulțumită pentru modul și chibzuința cu care conduceți naia bisericii noastre. Plecăm de aici cu convingerea, că chestiunile bisericii noastre sânt puse în mâni destoinice. Ne-am convins că biserică noastră este vie și capabilă de muncă și de progres; ear perfectă armonie care a domnit în acest sinod și care în primul rând trebuie să o mulțumim I. P. S. Voastre, trebuie să ne servească de pildă și pe celelalte terene de activitate ale vieții noastre publice.

De aceea permiteți-ne să Vă dorim o viață lungă și sănătate deplină, ca să puteți desăvârși opera grea la care sânteți chemați spre binele bisericii și fericirea neamului. —

Cu acestea sesiunea ordinară a Sinodului arhidiecezan din anul 1922 s'a încheiat la ora 12 și trei pătrare din zi.

În Nr. 30 al ziarului nostru am publicat concluzul adus în ședința a III-a a sinodului arhidiecezan cu privire la susținerea *școalelor confesionale*, după ce în Nrul 29 publicasem raportul consistorului arhidiecezan înaintat sinodului în această chestiune, în care se arată că ministerul instrucțiunii publice din București și secretariatul general al acestui minister din Cluj în cursul anului trecut au continuat cu mai mare intensitate acțiunea inaugurată pentru statificarea învățământului primar prin distrugerea școalelor confesionale române, cu desconsiderarea totală a legilor în vigoare și cu încălcarea fără de nici un scrupul a autonomiei noastre bisericesti. Memoriile, adresele repetite, remonstrațiile, provocările la dispozițiile clare și categorice ale legilor, intervențiile și rugățile înaintate, toate au fost glasul celui care strigă în pustie; nu s'a dat nici un răspuns, nici chiar după intervenirea Congresului național-bisericesc.

I. P. S. Sa și-a exprimat regretul, că nici unul din domnii miniștri perondați la guvern n'a satisfăcut rugării Congresului d'a convoca o anchetă în care reprezentanții săi să discute întregul complex de probleme în chestiunea școalelor împreună cu delegații bisericii.

I. P. S. Sa arată foloasele și importanța școlilor confesionale și face apel la întreg clerul și poporul bisericii noastre să ne dea tot sprijinul pentru a le susține, exprimându-și în acelaș timp nădejdea că și guvernul țării noastre se va convinge despre marea necesitate de a primi concursul ce îl oferă biserică prin școlile confesionale la luminarea și ridicarea stării culturale a popoului nostru.

Dl deputat Popa Liseanu, secretar general în ministerul instrucțiunii a dat unele lamuriri în cauză, spunând că ancheta nu s'a putut convoca din motivul schimbării dese a persoanelor. Speră însă că va fi convocată în curând. A accentuat totodată, că năzuința ori cărui guvern va fi statificarea învățământului pe toată linia.

Așa s'au petrecut lucrurile în Sinod. Cu toate acestea revista pedagogică «Școala nouă»

în sunet și în liniște, ba chiar și în adâncul somnului.

Evreul n'avea să se teamă de această putere, care pentru el era o ființă, era Tatăl, Tovașul și Prietinel său.

«Ascultă Israele, Domnul Dumnezeuul tău e unul Dumnezeu și nu sânt alți Dumnezei afară de mine!» — Deuteronom. VI. 4.

Nici unul dintre popoarele de atunci nu cunoștea credința într'un singur Dumnezeu.

Și acest Dumnezeu e duh, și legătura dintre om și Dumnezeu e spirituală, care esclude închinarea la idoli. Această concepție despre divinitate nu era numai radicală, dar extraordinară și revoluționară într'un timp când celelalte popoare divinizau forțele naturii și se prosternau înaintea idoloilor și aduceau zeilor jefre costisitoare pentru a le înlănzii mânia împotriva oamenilor.

Legea evriască la început nici nu admitea trebuința jeftei cât timp se știa că Dumnezeu e drept și nu le pretinde altceva, decât să respecteze legătura dintre popor și Iehova.

În religiile păgâne nu se căuta nobilitarea omului și zeii n'aveau nici un interes să facă pe oameni mai buni, mai morali, ci aceștia aduceau jefre să-i înlănzească și să obțină favoruri dela zeii coruptibili stăpâniți de aceleași pasiuni ca și oamenii pe pământ.

Religia ebraică culmina tocmai în nobilitarea omului. Când simpla lege a decalogului se amplifică și se desvoltară așezămintele religioase și naționale cu jefre, templu, casta preoțească cu serviciile publice și particulare, ele nu servesc altor scopuri, decât de a exprima mulțumirea, devotamentul, căința și legătura cu Dumnezeu. Valoarea jeftei nu atârna dela scumpetea darului, ci dela curățenia inimii celui care aducea prinoase altarului sfânt.

A doua întrebare la care răspunde Biblia e: *Ce este omul?*

Pe pagina dintâi scrie: Dumnezeu a făcut pe om după chipul și asemănarea sa. «În om a suflat duh din duhul său». Gen. I. 27 II. 7.

Semnul lui Dumnezeu apărea în norii cerului, în fulgere, în sublima putere a valurilor mării, în trăinicia munților și în frumusețea naturii, deci pretutindenea, dar mai ales în ființa omului, în conștiința lui, în aptitudinile lui sufletești.

În Testamentul vechi Dumnezeu are însușiri omenești. E: Cel tare în războaie, păstorul cel bun, Părintele bogat în milă. Nimic din ceea ce a zidit Dumnezeu nu întrece pe om în măreție. El e Mesia naturii, pe care l-a pus să o stăpânească. Cutreeră rogozul pământului pe apă și pe uscat. Din forța căderilor de ape scoate electricitatea și o aplică la alungarea întunecului nopții.

Din ființa cea mai plăpândă și mai neputincioasă, când apare în lume — va ajunge la celălalt extrem al vieții să fie cea mai aleasă ființă și minune a pământului, imitând pe Creatorul său în muncă, plămuire și născocire.

La întrebarea: În ce legătură e Dumnezeu cu neamul său, răspunsurile Bibliei sânt caracteristice și instructive.

Din capul locului observăm că în religia evreilor Dumnezeu caută pe om, El vine înaintea omului, pe când în păgânism omul aleargă după zeii nepăsători.

Cu evreii face «legătură» și obligațiuni reciproce e raportul dintre om și Dumnezeu.

În religiile păgâne se păstrează amintiri despre vremuri fericite, când oamenii trăiau împreună cu zeii, cari nu erau altceva decât ființe uriașe, stăpânite de aceleași pasiuni ca oamenii. Se regretă stările de apasă fericire. În religia evreilor apare, ce e drept, amintirea unei stări de fericire în paradis, dar numai o singură dată și cu altă semnificare; însă ceea ce e distinctiv și caracteristic pentru religia lor, e nădejdea că o stare fericită va urma în viitor când se va sălăslui împărăția lui Dumnezeu pe pământ și cunoștința de Dumnezeu va străluci și va umplea pământul de mărire. (Va urma).

care apare în Oradea-mare scrie: «Sinoadele eparhiale deschise la Dumineca Tomii între alte chestiuni s'au ocupat și de faptul, că învățătorii confesionali au fost statificați. Unele au luat-o pur și simplu la cunoștință, constatând cel mult pierderea pe care o înregistrează biserica în urma acestei măsuri — cum a făcut I. P. S. Sa mitropolitul dela Sibiu. Alte sinoade s'au ferit să privească chestiunea, cu toate consecințele ei, — în față».

Se vede, că e multă turbureală în redacția Școalei nouă.

Raportorul comisiei bisericești la punctul din raportul senatului bisericesc în care se vorbește de presa bisericească Tel. Rom. și Lumina Satelor a făcut propunerea ca ziarul nostru precum în trecut așa și în viitor să nu facă politică de partid.

Sinodul în unanimitate a constatat, că «Telegraful Român» este poate unica foaie, care nu stă în serviciul nici unui partid, și deci are posibilitatea de a critica tot ce e rău, în ori care partid.

Așa a vorbit Sinodul despre ziarul nostru. Și cu toate acestea se găsesc oameni, ca d'alte dnii dela Foaia Poporului, cari spun, că sinodul și-a exprimat dorința ca Tel. Rom. să nu facă politică.

Grozavă mentalitate.

Tel. Român va face și de aici înainte politică. Politica, care a făcut-o totdeauna și a primit-o drept moștenire dela întemeietorul lui, marele Andrei.

Vizitațiune canonică

Înalt Prea Sfințitul nostru arhiepiscop și mitropolit Nicolae, va face în zilele aceste o vizitațiune canonică, spre a se convinge în persoană despre starea credincioșilor noștri din județul Treiscaune, cari în trecutul de tristă aducere aminte au fost puși la grea probă, luându-li-se cu forța limba strămoșească, ear în decursul războiului siliți și maltratați să-și părăsească și legea.

Pe acești buni fii ai bisericii noastre îi va cerceta în zilele proxime I. P. S. Sa, ca să-i laude pentru tăria lor în credință, să-i mângâie în năcazurile și suferințele lor și să le dea hrană duhovnicească, necesară pentru viitor.

Vizitațiunea se va face după următorul program:

1. Vineri în 22 April v. la ora 5 vecernie în Sf. Gheorghe.
2. Sâmbătă în 23 April la ora 8 sfințirea bisericii din Sf. Gheorghe, va urma apoi sfta liturgie și predica.
3. Duminecă în 24 April: Doboli, Chichiș Bacitelec.
4. Luni în 25 April: Ozun, Lisnău, Bicalău, Dobârlău.
5. Marți în 26 April: Marcoș, Teliu Budila.
6. Miercuri în 27 April: Intorsătura Buzău, Sita-Buzău, Vama-Buzău.
7. Joi în 28 April: Barcan, Zagon Covasna.
8. Vineri în 29 April: Micoufalău, Bicsad.
9. Sâmbătă în 30 April: Vâlcele.
10. Duminecă în 1 Mai: Arpătac, Hăghig, Arini, Belini.
11. Luni în 2 Mai: Aita mare, Aita-medic, Aita-seacă.

În toate comunele se va ține serviciu divin și predică din partea I. P. S. Sale și se va vizita școala.

Marți în 3 Mai v. întreaga noastră preoție din județ, va fi întrunită din partea I. P. S. Sale la conferință pastorală în Sf. Gheorghe

Act de mulțămintă

Adunarea generală din anul curent a institutului «Albina» din Sibiu a binevoit a vota din cvota de binefacere: 5000 Lei pentru «Căminul ucenicilor dela meserii, ear 1000 Lei pentru trebuințele curente ale «Reuniunii meseriașilo români din Sibiu».

Pentru aceste daruri generoase exprimăm și pe această cale sincera mulțămintă a Reuniunii.

Sibiu, 25 April 1922

Pentru comitetul Reuniunii:

George Poponea,
prezident.

Stefan Duca,
secretar.

Programa examenelor

Școalei Normale «Andrei Șaguna» din Sibiu la finea anului școlar 1921/2

a) 22 Mai: Examen în scris din limba și literatura română cu elevii particulari ai clasei a VIII-a.

b) 23 Mai: Examen parțial de capacitate din obiectele tehnice cu elevii particulari ai clasei VIII-a.

c) 24 Mai: Examen de capacitate parțial în scris din Matematică cu elevii regulați și particulari ai cl. VIII-a.

d) 29—31 Mai: Examene de capacitate parțiale și orale cu elevii regulați și particulari ai clasei a VIII-a.

e) 10 Iunie: Examen de capacitate final în scris.

f) 12—13 Iunie: Examene în scris cu elevii particulari din clasele I—VII.

g) 14—24 Iunie: Examene orale cu elevii regulați și particulari din clasele I—VII.

h) 25 Iunie: Încheierea festivă a anului școlar.

i) 26—29 Iunie: Examene de capacitate finale orale.

Sibiu, din conferința profesorilor Școalei Normale «Andrei Șaguna» ținută la 4 Martie 1922.

Dr. V. Stan,
director.

Libertatea cultului

În Eastern Europe, Sir Harry Brittain publică un interesant articol despre România. Eată câteva rânduri:

România a fost învinovățită că persecută bisericile neortodoxe din Transilvania, dar întrucât am fost în stare să mă conving eu însuși, în țara e deplină libertate a cultului, care merge chiar așa departe încât permite cântarea imnului maghiar în biserici. În realitate România, în ce privește toleranța sa religioasă, pare a fi mers mai departe decât oricare dintre vecinii săi. De exemplu, când alte două țări din vecinătate au luat în primire teritoriul ce li se decernase prin tratatul de pace, amândouă au cerut și au obținut dela Roma înlăturarea episcopilor unguri și germani din acele ținuturi. România a făcut tocmai contrariul și cu o libertate exemplară a permis episcopilor unguri și germani să-și rețină scaunurile. Aceasta însă n'a împiedecat pe propagandisti unguri de a răspândi, astă primăvară, știrea despre condamnarea la moarte și executarea episcopului din Timișoara care în realitate, în acele zile, tocmai își inspecta liniștit dieceza.

Teoria lui Marx

cea combătută la extrem în teorie, e aplicată în toată viața politico-socială a statelor singulare ca și în cea mondială. Până și conferința dela Genova o primește.

Iată ce spune «Universul» nr. 87 la Ultima oră: «Comisiunea experților financiari a stabilit ieri, că trebuie lăsată diferitelor țări alegerea momentului pentru regularea chestiunii monetare ori pe baza unității actuale sau în raport cu situația economică și echilibrul financiar al bugetului. Crede comisiunea, că pentru a ajunge la această regulare trebuie să se creeze un organism internațional care să înlesniască pe cât va fi cu putință realizarea și să adopteze proiectul lui Luzzati de a se crea o asociațiune permanentă de bănci».

«Nu vrem bolșevism, nu sântem socialiști», sboară azi de pe buzele tuturor, cari n'au ajuns proletari declarați, dar în aceeași vreme: corpul didactic cere să fie statificat în întregime; preoții vor să fie funcționari de stat; toți funcționarii administrativi cer să fie ai statului; moașele vor să fie de stat; surorile de ocrotire sânt de stat; medicii cari nu și au format clientela pretind același lucru; azi mâne vor cere și advocații, și nu peste mult va veni vremea că și căsătoria va fi declarată instituție de stat. Vremea ce n'aduce!

Și toate acestea, ce sânt? Prevederile lui Marx. Tot el a spus și aceea, că tendința capitalului e de-a provoca lupta în sânul său prin alianțe internaționale pentru a doborâ capitalul mai slab, și că la urmă lumea întreagă va ajunge să fie terorizată de marea finanță-bancă internațională pusă în mâna câtorva.

Și iată-o și pe asta. Ni-o oferă conferința dela Genova, prin aceea «asociațiune permanentă de bănci». Nu e vorba nici acolo de îmbunătățirea sorții popoarelor, e vorba de bunăstarea câtorva acționari. Și pentru asta le convine capitaliștilor și teoria lui Marx, afară doar de ultimele lui cuvinte: «că ei expropriază pe cei mulți, și la urmă aceștia vor expropria pe cei puțini ajunși atotputernici».

Nu simpatizăm cu aberațiile socialismului, dar nici nu putem să nu ne mirăm, când vedem cum ceie-l combat, îl practică; și spunem că nu prea nădăjdum mult bine în viața economico-financiară a statelor nici după conferința dela Genova, dacă acesta e drumul pe care merge.

G. M.

Sfințirea bisericii din Sf. Gheorghe

Comitetul parohiei ort. române din Sf. Gheorghe invită la serbările sfințirii bisericii ortodoxe române din Sf. Gheorghe care se țin Vineri și Sâmbătă în 5 și 6 Mai n. 1922.

Programul sărbătorilor este următorul: I. Vineri (5 Mai n.) 1922: 1. Sosirea I. P. S. Mitropolit Dr. Nicolae Bălan, dimpreună cu suita și corul Școalei normale «Andrei Șaguna» din Sibiu cu trenul de dimineața. 2. La ora 4 d. a. Priveghere. II. Sâmbătă în ziua de Sf. Gheorghe 1922: 1. La ora 8 dim. Sfințirea bisericii și săvârșirea liturghiei de către I. P. S. Mitropolit cu mare asistență. La liturgie va cânta corul mixt al Școalei normale «Andrei Șaguna» din Sibiu sub conducerea profesorului T. Popovici. 2. La ora 12: Recepțiunile diferitelor delegații la locuința I. P. S. Mitropolit. 3. La ora 1 d. a. Banquet. 4. Concert și teatru, în Teatrul orașenesc, dat de corul mixt al Școalei normale «Andrei Șaguna» din Sibiu sub conducerea profesorului T. Popovici, cu marșuri imnuri, cântece populare și piesa teatrală Cinel-cinel, într'un act cu cântece, coruri și joc.

Concertul și teatrul se dau de 2 ori și anume: La ora 5 d. a. pentru oaspeții externi; la ora 9 seara pentru publicul din localitate. După concertul al 2-lea urmează dans.

Venitul concertelor este menit pentru biserice ort. rom. din S. Gheorghe.

Știrile zilei

Știre personală. Înalt Prea Sfinția Sa arhiepiscopul și mitropolitul nostru Nicolae, însoțit de dnii Lazar Triteanu, Dr. George Proca, Dr. Vasile Stan și diaconul D. Antal a plecat în 4 Mai a. c. cu trenul de Copșa spre Sf. Gheorghe, unde va târnosi în 6 Mai st. n. biserica de acolo, iar după aceea va face după programa publicată la alt loc al ziarului nostru vizitațiunea canonică în județul Treiscaune.

Tot cu acest tren a plecat la Sf. Gheorghe și corul școalei normale «Andrei Șaguna» alcătuit din 60 de cântăreți sub conducerea profesorului Timotei Popovici, spre a executa cântările rituale la târnosire și liturgie.

Caz de moarte. În mijlocul compătimiri întregii societăți sibiene a fost petrecută Duminecă în 30 April la locul de odihnă vecinică, doamna colonel Angela Roșianu nasc. Sardelly în etate de 41 ani, după o fericită căsătorie de 20 ani.

A fost prohodită în biserica catedrală, pontificând I. P. S. Sa Dl Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae încunjurat de asesorii conzistoriali: M. Voileanu, L. Triteanu, Dr. G. Proca, apoi de protoereul Dr. A. Crăciunescu preoții I. B. Boiu, I. Dăncilă și diaconul Jurebiță. Cu aceasta ocaziune I. P. Sfințitul nostru a rostit o înduioșătoare cuvântare scoțând la iveală rostul femeii în viață asemenea și meritele răposatei în Domnul ca membră de model a bisericii noastre ortodoxe. Odihnească în pace!

Ziua de 1 Mai a fost sărbătorită și în anul acesta de muncitorimea din toată țara. În împrejurimile orașelor, ospătând pe earbă verde, au petrecut ziua în jocuri și cântece; demonstrații pe străzi, pe cât aflăm, nu s'au făcut.

Donățiune. Dl Colonel Constantin Roșianu, a dăruit din prilejul pierderii scumpei sale soții 600 lei la orfelinatul ortodox și 600 lei pentru săraci. I se exprimă și pe această cale mulțumiri în numele celor ce se vor ajutama din generosul dar.

Predică în catedrală Dumineca trecută a rostit în biserica noastră catedrală Părintele Ioan Dăncilă, confesor militar, o frumoasă predică.

Distincțiune. I. P. S. Sa Arhiepiscopul și mitropolitul nostru *Nicolae*, a distins pe parohul Dr. Sebastian Stanca din Sebeș și pe diaconul Dr. Gheorghe Comșa, subdirector în Ministerul Cultelor, cu dreptul de a purta brâu roșu.

Moartea lui Deschanel. Din Franța se vestește moartea fostului prezident al republicei Paul Deschanel, scriitor și politician de mare valoare, unul din bunii prieteni ai țării noastre.

Conferință. Marți în 9 Mai la ora 6 p. m. dl. *Dr. George Preda*, directorul ospiciului de alienați în Sibiu, ține în sala cea mare a prefecturii județene o conferință despre *«Boalele mintale și tratamentul lor din trecut și prezent»*. Conferința aceasta va fi însoțită de proiecțiuni de schiopticon. Fiind venit conferinței destinat pentru ajutoarea anormalilor mintali, rugăm on. public să asiste în număr cât mai mare la această conferință. Prețul de intrare: 5 Lei de persoană. Elevele și elevii gratuit.

Un român proclamat șampionul lumii. Sub președinția Lordului Rybesdaele și Sir Gordon s'a ținut la Londra în Ciro Club un concurs al jazz pianștilor, la care au luat parte 123 concurenți din toată lumea. Printre concurenți a fost și compatriotul nostru *Alexandru Leon*, fiul generalului Leon și fratele colonelului Const. Leon. În concursul început la 1 April și care a durat 6 zile, compatriotul nostru a obținut premiul I și proclamat *«Words Champion»* (șampionul lumii) și detentorul *Cupei de argint* cu diploma pe care președintele Lord Rybesdael și Sir Gordon i a înmănat-o felicitându-l călduros pentru strălucitul succes obținut. Premiul al doilea a fost decernat unui englez canadian, al treilea l-a obținut un american. Până în prezent România nu avea un șampion în nici o specialitate. În sfârșit avem unul!

Dela Cassa arhidiecezană. Domnul deputat sinodal *Dr. Romul Curta* a donat pe seama înființării internat de băieți suma de 126 Lei 75 bani, pentru care dar îi aducem și pe calea aceasta li mulțămim și domnului deputat sinodal *Pompiliu Piso* pentru suma de 76 Lei dată pe seama orfelinatului arhidiecezan.

Cassa arhidiecezană.

Medic legist. Dl. *Dr. Nicolae Ittu* șef medic al poliției de stat, este numit medic legist al tribunalului din Sibiu. În noua sa calitate, dl. Dr. N. Ittu a depus jurământul.

«Trăească regele!» Reprezentanții ruși la la Genova, Cicerin și Crasin, au fost viu impresionați de felul cum i-a primit regele Italiei la sosirea sa în Genova. În timpul unui toast delegații sovietelor au strigat: «Trăească regele Italiei!» Ziarul comunist *Avanti* scrie, că delegații ruși au făcut o greșală politică luând parte la ceremonia primirii regelui.

Conferența internațională a «Alianței universale pentru promovarea păcii și frăției lumii prin biserică» se ține la Copenhaga în 5-11 August. Președintele Alianței este arhiepiscopul de Canterbury al Angliei. Din partea României vor participa la numita conferință mai multe fețe bisericești.

Dela Reuniunea română de înmormântare. Aducem la cunoștința membrilor Reuniunii române de înmormântare, că adunarea generală ordinară chemată pe ziua de 30 Aprilie c. nu s'a putut ține din cauză că s'au prezentat prea puțini membri — Chem deci din nou adunarea generală pe ziua de Duminecă 1/14 Mai 1922 în localul Casei Meseriașilor români la ora 11 a. m. cu aceeași ordine de zi. Această adunare se va ține fără considerare la numărul membrilor care se vor prezenta. *T. Popovici*, directorul reuniunii.

Earăș cărciumile? Băuturile spirtuoase, consumate în mari cantități, au produs cele mai mari nenorociri în mijlocul poporului dela sate și orașe: lucrul acesta s'a spus de nenumărate ori. De aceea toată lumea serioasă s'a bucurat, când s'a vestit că în mai multe județe d'n părțile noastre s'a hotărât închiderea cărciumelor în zile de Dumineci și sărbători. Cu mult regret aflăm acum, că în județul *Sibiului* s'a dat ordin din partea prefecturii să se țină deschise cărciumile și în zile de Dumineci și sărbători. În felul acesta nu poate fi vorba de îndreptarea moravurilor scăpătate, — din rău vom înainta în și mai rău.

Concertul «Reuniunii meseriașilor români din Sibiu», după cum sântem înformați, se va da în ziua de 13 Mai n. c. în sala «Unicum». De data aceasta Reuniunea este pregătită cu un program bogat și bucați alese. Unele din bucațile cari se vor cânta vor fi acompanyate de capela orășenească. Corul Reuniunii e condus de dl. profesor de muzică *N. Oancea*. Dna *Maria Stanciu*, soprană și bineaprețitul tenorist *Ioan Stanciu*, vor cânta mai multe soluri și un duet. Programul concertului îl vom publica în numărul viitor.

«Sinodul Consistorului» ... Avem sinoade parohiale, protopopești, eparhiale, episcopopești, economice. Un confrate clujan a descoperit în sfârșit un nou fel de sinod, până acum cu totul necunoscut, și anume: «Sinodul Consistorului», care și-a ținut ședințele săptămâna trecută în Cluj... O mică prelegere, din statutul organic, n'ar fi de prisos confratelui raportor dela Cluj. Căci, un sinod «al consistorului» nu va servi spre cinstea constituționalismului bisericesc, ci dimpotrivă.

Poșta redacției

Dlul *L. U.* în *Z. Forurile* chemate au luat măsuri în consecvență.

Nr 102/922

(73) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh din nou înființata parohie de cl. II. *Aninoasa* în protopresbiteratul Hațegului se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții sânt poștiți a-și înainta cererile provăzute cu documentele necesare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis și a-se prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Hațeg, la 24 Aprilie 1922.

Oficiul protopresbiteral ort. român al tractului Hațeg în înțelegere cu comitetul parohial.

Dr. C. Popescu
protopop.

(72) 1 — 3

Concurs

Pentru întregirea parohiei, de cl. II. *Bod*, protopopiatul Brașov, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în *Telegraful Român*.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotației dela stat.

Cei ce doresc a ocupa acest post își vor înainta cererile de concurs oficiului protopopesic al tractului Brașov, în termenul legal și se vor prezenta, pe lângă observarea dispozițiilor reglementare, în vre-o Duminecă sau sărbătoare, pentru a face cunoștință cu poporul.

Brașov la 11/24 Aprilie 1922.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al tractului Brașov.

Ioan Hamzea
protopop.

Nr. 392—922

(61) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III a *Almașului de mijloc*, protopresbiteratul Geoagiu, se publică un nou concurs cetermin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenții sânt poștiți a-și înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis și pe lângă observarea dispozițiilor reglementare a se prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Geoagiu la 6 April 1922.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Geoagiu în înțelegere cu comitetul parohial.

V. Goron
protopop.

Suprefectul județului Sibiu.

Nr. 2935/922 G.

(80) 1—1

Publicațiune

Suprefectura județului Sibiu și funcționarii ei au nevoie de 1000 stângini lemne de fag pentru foc. Pentru asigurarea acestui cant de lemne se ține în 12 Mai a. c. la ora 11 a. m. la subprefectura județului Sibiu o pertractare de oferte închise.

Supraoferte nu se primesc.

Condițiunile se pot vedea la subprefectură în orele oficioase.

Sibiu, la 1 Mai 1922.

Schöpp m. p.
subprefect.

Nr. 100—1922

(74) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de paroh din parohia *Sălașul de sus* în protopresbiteratul Hațegului, se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții sânt poștiți a-și înainta cererile instruite cu documentele necesare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis și a se prezenta — pe lângă încunoștințarea subsemnatului — în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a cânta, cuvânta eventual celebra.

Hațeg, la 14 April 1922.

Oficiul protopresbiteral ort. al tractului Hațeg în înțelegere cu comitetul parohial.

Dr. C. Popescu
protopop.

Spectacole în Sibiu

100 milioane un film. Ce se cheltuiește astăzi pentru un film, adeverește suma plătită pentru filmul *Cesar Borgia*. Costumele au costat 3 milioane pentru 500 de artiști, toți costumați ca pe vremea papei Alexandru VI Borgia. America a plătit o mie de dolari pentru dreptul de a reprezenta filmul *Cesar Borgia*. Cum sântem informați, acest film vestit a fost obținut și de unul din Cinematografele Sibiului cu un preț foarte mare.

Înștiințare

Avem onoare a înștiința Onor. public, că **Restaurantul Stadtpark**, trecând în posesiunea noastră, s'a deschis în **3 Mai a. c.**, având o bucătărie românească, sub conducerea fostului prim bucătar la **Hotel Bulevard din București**. La masă vom servi **vinuri naturale de Târnava-mică și Târnava-mare**, precum și vestitele **vinuri de Drăgășani și Nicorești**.

==== Serviciu prompt și conștientios! ====

Rugăm Onor. public a da tot sprijinul.

Cu deosebită stimă:

C. Fărcășanu,
Vâlcea.

(79) 1—1

Nr. 2943/1922

(78) 1—1

Concurs

Pentru ocuparea postului de **vice secretar în comuna Poplaca** (jud. Sibiu) se publică concurs. Emolumentele împreună cu acest post sânt:

1. Salar fundamental, adăus de scumpete și indemnizație specială conform legii.

2. Bani de chirie 300 Lei anual.

Reflecții cari au calificarea prevăzută în Art. de lege I din 1883, respective Art. de lege XX din 1900, sânt invitați să-și înainteze cererile însoțite cu documentele necesare cel mai târziu până la 15 Mai 1922 la primpretorul Sibiu.

Sibiu, la 2 April 1922.

Andrae,
prim-pretor.

Nr. 103/1922

(63) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia primă (cl. I) din **Geoagiu-de-sus (Josani)** s'a deschis concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele sânt conform datelor din coala B. pentru dotațiune dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta la subsemnatul oficiu, în termenul susindicat, iar concurenții se vor prezenta pe lângă restricțiunile reglementare în o Duminică sau sărbătoare la biserică, spre a cânta și predica, resp. celebra.

Alba-Iulia, 15 Martie 1922.

Of. protopresbiterial rom.-ortodox al tractului Alba-Iulia, în înțelegere cu comitetul parohial

Ioan Teculescu
protopop

Nr. 123/922

(59) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Ocnele Murășului** (M. Uioara) din protopopiatul Turda, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia inserare în Telegraful Român.

Emolumentele sânt cele sistemate de Ministerul cultelor, conform calificațiunii și anilor de serviciu.

Concurenții își vor înainta cererile concursuale însoțite în ordine subsemnatului oficiu protopopesc, și se vor prezenta cu prealabila aprobare a noastră la biserică spre a cânta, celebra și a lua contact cu poporul.

Turda, 20 Martie 1922.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu comitetul parohial.

Jovian Murășianu
protopop.

Vila Tinte în Ocna-Sibiului

vis-à-vis de scâlzi, constatătoare din 8 odăi mobilate, o sală mare și două bucătării, favorabilă și pentru restaurant, se închiriază pentru lunile de vară. (71) 2—10

Detalii se pot afla tot acolo.

CANCELIST. În cancelaria subsemnatului află aplicare momentan un cancelist cu praxă. Dr. Ilariu Hoadrea, notar public, Sibiu.

Cum se vindecă Reumatismu și Gutta

este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de șeale, durerile de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșură se trimite la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșură, prin o carte postală adresată la

FARMACIA VOREL din Piatra-N. Moldova

Torcători conducători de selfactoare

caută

fabrica pe postav, „**POSTAVUL**” București, str. Morilor 38.

Se preferă nefamiliari cărora se dă locuință în fabrică. Pentru informațiuni a se adresa la numita fabrică.

«Hermes» Nr. 6210. (77) 1—1

„AJUTORUL”,

institut de credit și economii, societate pe acții în Șeica-mare

Convocare

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «AJUTORUL», societate pe acții, se invită prin aceasta conform §-ului 16 din statute la

a XIII-a adunare generală ordinară,

ce se va ținea în Vale, la 28 Mai a. c., la 3 ore p. m., în sala festivă a școalei ortodoxe române.

Obiectele:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere.
3. Prezentarea bilanțului și împărțirea venitului curat.
4. Darea absolutorului direcțiunii și comitetului de supraveghere.
5. Eventuale propuneri.

Domnii acționari cari doresc a participa la adunarea generală, în sensul §-ului 17 din statute, sunt rugați a-și prezenta acțiile, eventual dovezile de plenipotență, cel mult până în 26 Mai a. c. la 11 ore a. m. la agentura institutului din Vale. Șeica-mare, în 27 April 1922.

Direcțiunea.

Activa		Bilanț cu 31 Decemvrie 1921		Pasiva	
	Lei b.				Lei b.
Casa în numerar și bon	591,170.72	Capital social		125,000.—	
Capitale elocate la alte bănci	142,890.94	Fond de rezervă	86,180.—		
Cambii	98,323.59	Fond de pensuni	14,733.80		
Cambii hipotecare	4,580.—	Fond de binefaceri	3,767.89	104,681.69	
Imprumuturi hipotecare	77,969.—	Depuneri spre fruct		1,585,279.43	
Credite personale	608,609.65	Dividendă neridicată		4,888.—	
Efecte	169,115.39	Interese transitoare anticipate		4,926.87	
Realități și edificiul institutului	10,000.—	Profit net		26,630.96	
Debitori	148,747.66				
Mobilier amortizat	—.—				
	1,856,406.95				1,856,406.95

Debit		Contul Profit și Perderi		Credit	
	Lei b.				Lei b.
Interese de depuneri	71,556.20	Interese:			
Salare	6,000.—	dela credite personale	54,629.96		
Spese curente	10,761.95	dela cambii	18,856.77		
Marce de prezență	650.—	dela impr. hipotecare	5,689.58		
Porto poștal	347.—	dela cambii hipotecare	1,805.70	80,982.01	
Contribuție	6,823.09	Interese de efecte		5,000.—	
12% dare după dep.	7,500.—	Interese de cont curent		5,323.09	
Profit net	26,630.96	Venite dela realități		1,020.—	
		Proviziuni și diverse venit		37,894.10	
	131,269.20				131,269.20

Șeica-mare, la 31 Decemvrie 1921.

Pentru contabilitate:
Nistor m. p.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Ioan Hanzu m. p., prez.

Dr. Constantin Buceșan m. p.

Dr. N. Cristea m. p.

Gh. Salomie m. p.

I. Crișan m. p.

Ioan Dobrota m. p.

Contul prezent l-am revăzut și l-am aflat în ordine și exact.

Șeica-mare, la 27 Aprilie 1922.

(76) 1—1

CONSILIUL DE INSPECȚIUNE:

Domșa m. p., președinte.

Popa Ioan m. p.

Ioan Rebeaga m. p.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.